

Инфляциялық күтулер

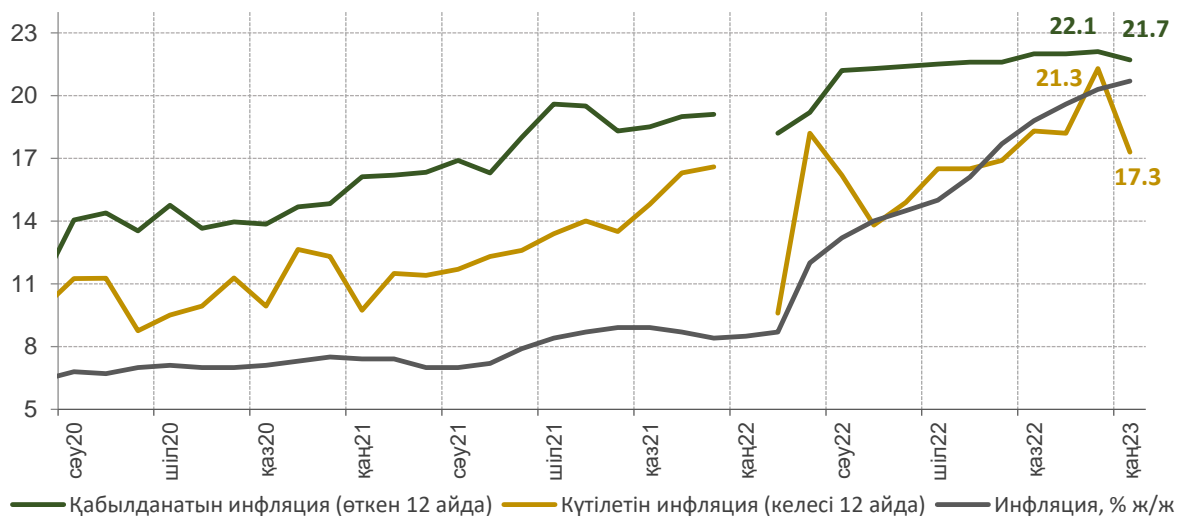
Қаңтар 2022

- Күтілетін инфляцияның медианалық бағалауы айтарлықтай баяулады
- Тұтынушылардың көңіл-күйінде оң үміттердің өсуі байқалады, атап айтқанда, елдің экономикалық болашағы мен жеке қаржылық жағдайы
- Нақты сектор кәсіпорындары өз өнімдеріне баға өсімінің баяулауын күтеді

Күтілетін инфляция 2022 жылдың желтоқсанында тарихи ең жоғары деңгейге жеткеннен кейін айтарлықтай баяулады

Бағаның ағымдағы өсу қарқынының сақталуын немесе жылдамдауын күтетін респонденттердің үлесі 2023 жылдың қаңтарында 57% дейін төмендеді (2022 жылдың желтоқсанында – 66%). Күтілетін инфляцияның медианалық бағасы¹ 17,3% (21,3%), қабылданатын инфляция – 21,7% (22,1%) дейін төмендеді (1-график).

1-график. Инфляция және медианалық бағалаулар, %

Дереккөз: Халыққа телефон арқылы пікіртерім жүргізу нәтижелері, FusionLab

2023 жылдың қаңтарында азық-түлік бағасының өсуін атап өткен респонденттердің үлесі өсті (88%). Атап айтқанда, ет және сүт өнімдері (32%), жемістер мен көкөністер (29%), өсімдік майы (20%-ға) қымбаттағаны көрсетілді. Сонымен қатар, тұрғын үй-коммуналдық қызметтер құнының өсуін атап өткен респонденттердің үлесі өсті (12%). Азық-түлік емес тауарлардың ішінде респонденттер тұрмыстық химия (22%), киім және аяқ киім (12%) бағасының өсуін атап өтті (2-график).

2-график. Жиі аталатын тауарлар мен қызметтер

(бір жыл алдағы уақытта бағаның өсуін күтетін респонденттердің %)

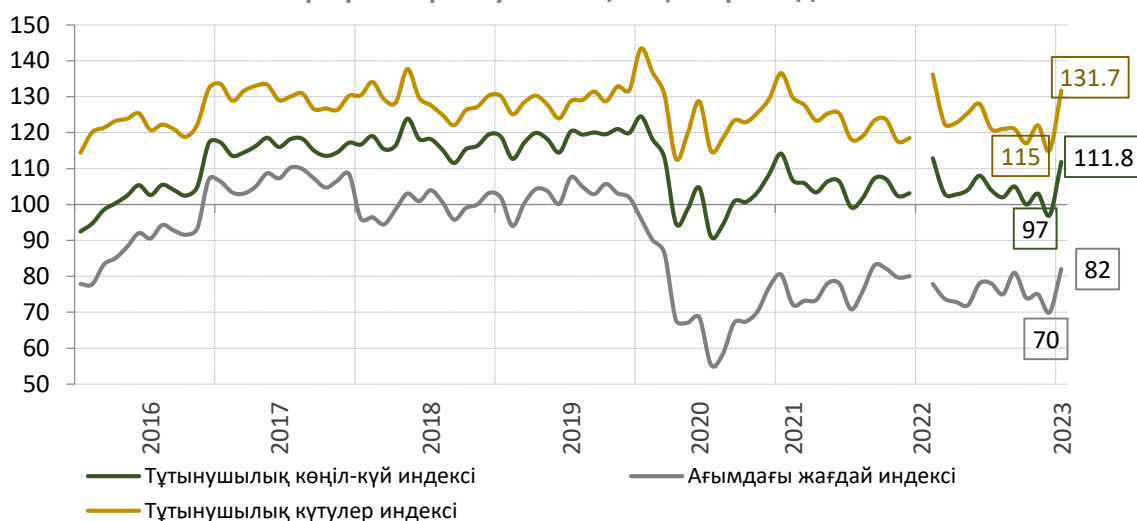
Дереккөз: Халыққа телефон арқылы пікіртерім жүргізу нәтижелері, FusionLab

Тұтынушылардың көңіл-күйі күтудегі позитивтіліктің артуына байланысты айтарлықтай жақсарды

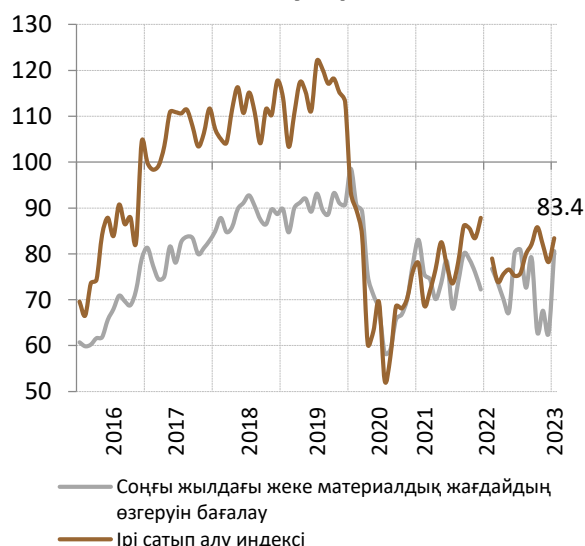
2023 жылғы қаңтарда тұтынушылық көңіл-күй индексі айтарлықтай өсті және 111,8 құрады (2022 жылғы желтоқсанда – 97,4). Атап айтқанда, бір жыл алдағы кезеңдегі жеке қаржылық жағдайының өзгеруі бойынша бағалау айтарлықтай жақсарды (25 тармаққа өсті). Еліміздің алдағы жылға экономикалық дамуының қысқа мерзімді болжамдары да (12,9 тармаққа), ұзақ мерзімді – алдағы 5 жылға (11 тармаққа) өсті.

Ағымдағы жағдайды қабылдауда соңғы жылдағы жеке қаржылық жағдайды бағалау (17,9 тармаққа өсті), ірі тауарларды сатып алуға дайын болу индексі (5,2 тармаққа) өсті, дегенмен екі көрсеткіш те теріс аймақта қалуда (3-5 графиктер).

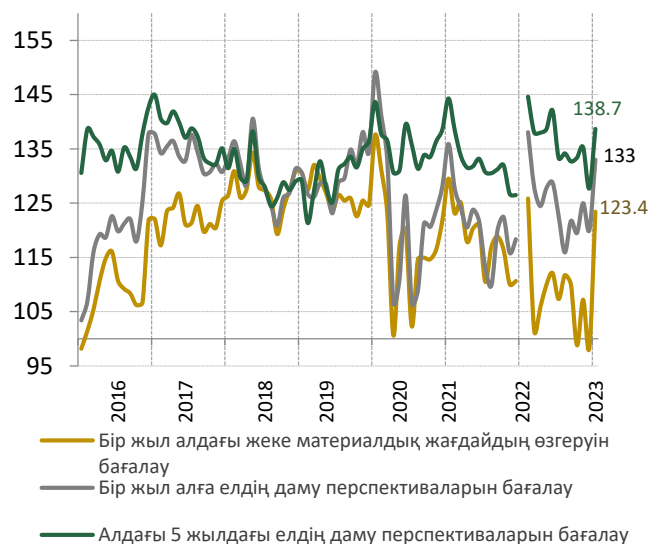
4-график. Тұтынушылық көңіл-күй индексі ²

5-график. Ағымдағы жағдай бағалаулары

6-график. Күтулер бағалаулары

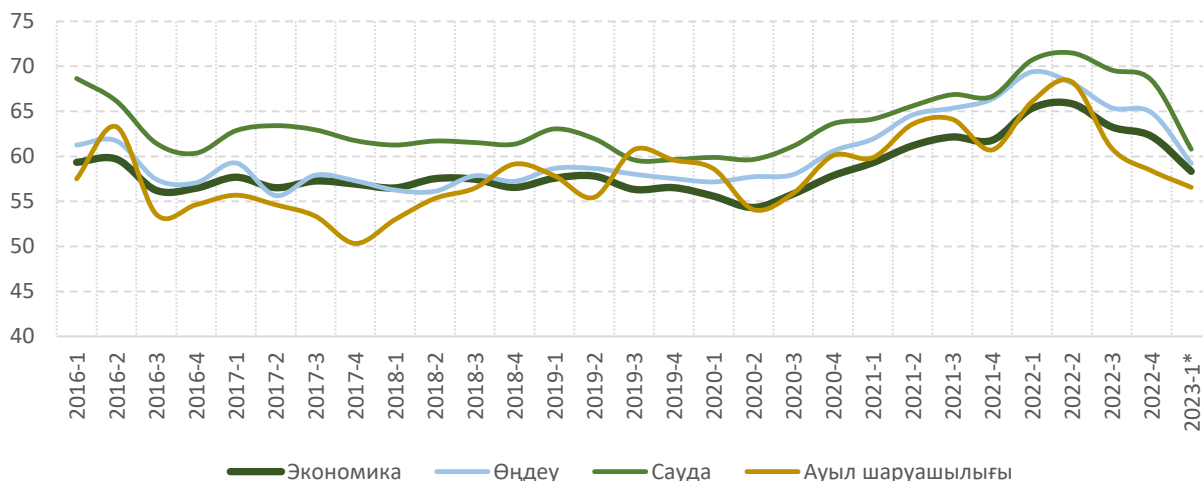

Дереккөз: Халыққа телефон арқылы пікіртерім жүргізу нәтижелері, FusionLab

Кәсіпорындардың баға күтімдерінің баяулауы жалғасуда

Нақты сектор кәсіпорындарының сауалнамасының нәтижесі бойынша, 2022-жылдың 4-тоқсанында сауалнамаға қатысқан кәсіпорындардың дайын өніміне бағаның өсу қарқынының баяулауы жалпы экономика бойынша да, салалар бойынша да жалғасты. 2023 жылдың 1-тоқсанында барлық қызмет түрлерінің кәсіпорындары бағаның өсу қарқынының одан әрі баяулауын күтеді. Дегенмен, кәсіпорындардың баға күтулерінің деңгейі өз трендінен де жоғары болып отыр (6-график).

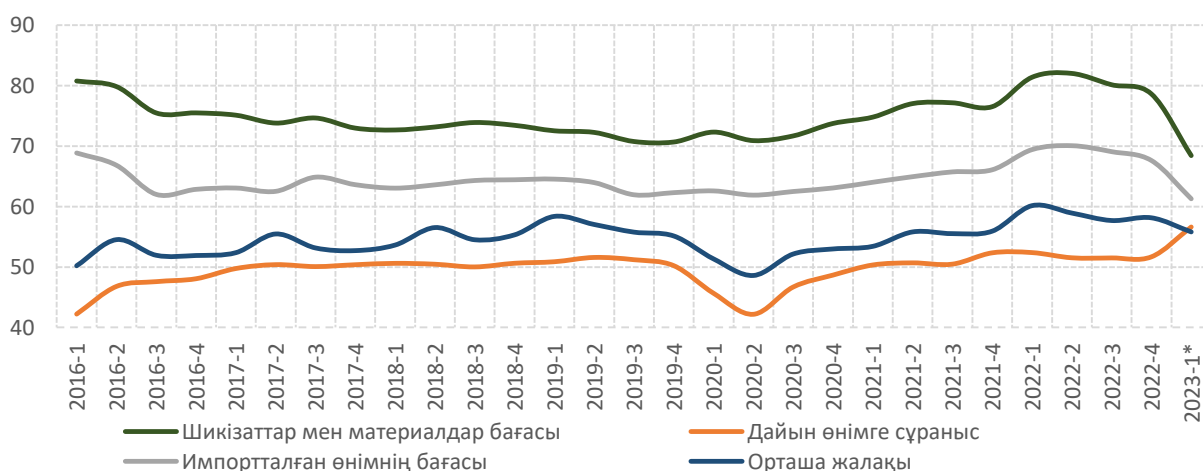
График 6. Кәсіпорындардың дайын өнім бағасының өзгеру динамикасы, диффузиялық индекс³

Дереккөз: Нақты сектор кәсіпорындарының мониторинг нәтижелері, Ұлттық Банк
Кәсіпорындарға сауалнама тоқсандық негізде жүргізіледі

Кәсіпорындардың басым көпшілігі үшін дайын өнімнің бағасын белгілеудегі ең маңызды фактор шикізат пен материалдардың бағасы (кәсіпорындардың 83,6% үшін), сұраныс (81,6%) және еңбек шығындары (70,5%) болып табылады. Кәсіпорындар шикізат пен материалдарға және импортталатын өнімдерге бағаның өсуі баяулайды деп есептейді. Сонымен қатар кәсіпорындар дайын өнімге сұраныстың артуын күтуде (7-график).

График 7. Кәсіпорындардың дайын өніміне бағаны белгілеу факторларының динамикасы, диффузиялық индекс³

Дереккөз: Нақты сектор кәсіпорындарының мониторинг нәтижелері, Ұлттық Банк
Кәсіпорындарға сауалнама тоқсандық негізде жүргізіледі

ЕСКЕРТПЕЛЕР

1 2022 жылғы қаңтардағы инфляциялық күтулердің сандық бағасы/медианалық бағалау жарияланбады, өйткені 2022 жылғы қаңтардағы сауалнама нәтижелеріне елдегі қаңтардағы оқиғаларға әсер етті, бұл үлгінің аз мөлшеріне және алдыңғы деректермен сәйкес келмеуіне әсер етті

Қабылданатын инфляцияны медианалық бағалау: сіздің ойыңызша, соңғы 12 айда тауарлар мен қызметтердің бағасы қанша өсті? сұрақ нәтижелері негізінде есептелген. Күтілетін инфляцияны медианалық бағалауы - «Сіздің ойыңызша, келесі 12 айда тауарлар мен қызметтердің бағасы қанша өседі?»

2 Тұтыну көңіл-күйінің индексі: жеке индекстердің орташа мәні:

- соңғы жылдағы жеке материалдық жағдайының өзгеруі;
- жақын жылдағы жеке материалдық жағдайының өзгеруі;
- жақын жылдағы елдің даму перспективалары;
- жақын арадағы 5 жылдағы елдің даму перспективалары;
- ірі сатып алулар.

Ағымдағы жай-күй индексі: жеке индекстердің орташа мәні

- соңғы жылдағы жеке материалдық жағдайының өзгеруі;
- ірі сатып алу индексі.

Тұтынушылық күтулер индексі: жеке индекстердің орташа мәні.

- алдағы жылдағы жеке материалдық жағдайының өзгеруі;
- алдағы жылдағы елдің даму перспективалары;
- елдің алдағы 5 жылдағы даму перспективалары.

Сандық мән – бұл оң және теріс жауаптардың + 100 арасындағы айырмашылық ретінде есептелетін жауаптардың балансы. Индекс мәндері 0-ден 200-ге дейін өзгеруі мүмкін. 100 – ден жоғары мән оң бағалардың, 100-ден төмен теріс бағалардың басым екендігін көрсетеді

3

Диффузиялық индекс (ДИ) оң жауаптардың қосындысы және жауаптардың жартысы өзгеріссіз есептеледі. ДИ қарастырылып отырған көрсеткіштің өзгеру динамикасын сипаттайтын жалпыланған индикатор болып табылады. 50-ден жоғары мән өсуді білдіреді, 50 – ден төмен-төмендеу. 50-деңгейден ДИ мәні неғұрлым алыс (жоғары немесе төмен) болса, көрсеткіштің өзгеру (ұлғаю немесе азаю) қарқыны соғұрлым жоғары болады. Респонденттердің саны: 3362 кәсіпорын. Маусымдық-тазарылған деректер. Кәсіпорындар сұраққа жауап берді: "Сіздің кәсіпорынның дайын өнімінің сату бағасы қалай өзгерді/өзгереді?"

* 2023жылдың 1 тоқсанында кәсіпорындардың күтулері келтірілген